

12 травня в Галереї мистецтв ім. Олени Замостян НаУКМА відзначили 20-річчя «Кіно-Театру».

Нині не час для бучного святкування. Кругла дата стала нагодою для спілкування в колі однодумців: людей, про яких пишуть, і людей, які пишуть, тих, які підтримують журнал, і читачів (читачів було запрошено через радіопередачі, присвячені «Кіно-Театру», за що редакція висловлює вдячність радіожурналістам Василеві Шандру, Василеві Марусику, Оксані Кириченко й Олені Шарпанській).

Пропонуємо дуже стислий варіант висловлювань.

Театр на ходулях вітає гостей «Кіно-Театру»

Засновник журналу – Національний університет «Києво-Могилянська академія». 12 травня 2000 року, коли виданню виповнилося п'ять років, Президент НаУКМА **В'ячеслав Брюховецький** написав чотири рядки, які стали неформальним девізом редакції:

«Журнал, який найкращий в світі,

читають і дорослі й діти.

І цей журнал – «Кіно-Театр».

Це вічності рухомий кадр».

Нині Почесний Президент НаУКМА залишається шанувальником журналу не тільки тому, що головним редактором є його дружина. Він має редакційний досвід – у 1970-х працював завідувачим відділом критики в газеті «Літературна Україна» і скуштував того хліба: знає, що таке регулярний випуск друкованого видання і як важко знайти кваліфікованих авторів. Але якщо тоді був неймовірний тиск комуністичної цензури, то нині, в умовах свободи слова, журнал, який розповідає про мистецтво, мусить протистояти продукції масового вжитку, тенденціям невігластва, що загрожують здоровим силам у мистецтві. Це вимагає неабиякої енергії.

Президент НаУКМА **Андрій Мелешевич** як доктор правничих наук із досвіду роботи в Сіракузькому університеті й Аллегені коледж у США знає, що журнал, присвячений юриспруденції, у тамтешніх вишах можуть видавати студенти. Втїлити тут це не вдалося, а от «Кіно-Театр», який виник завдяки ініціативі студентів Могилянки й за їхньої участі, не просто відбувся, а й виходить регулярно вже 20 років, має своїх читачів. Андрій Анатолійович побажав журналу популярності.

Кіра Муратова писала: «Ганна Павлівна – єдиний на моїй

пам'яті чиновник, який безнастанно, з усіх своїх сил, чи не героїчно допомагав кіно. Доброму кіно». Доктор філософії, член редколегії журналу **Ганна Чміль** зі середини дев'яностих і до 2010 року підтримувала «Кіно-Театр». Вона у своєму слові підкреслила, що наприкінці 1990-х, коли всі говорили, що українського кіно немає, діяльність журналу виконувала компенсаторну функцію: не давала українському кінопроцесові зовсім зникнути.

Доктор культурології, член редколегії й автор журналу **Вадим Скуратівський** схарактеризував «Кіно-Театр» як журнал, що не спокусився на спекуляцію сумнівними смаками глянцевого часописів, не заманював фривольними знімками, хоча починався в часи, коли фривольність уже була тотальною. Він не став, як усі, а вміщує і статті, і фото, які засвідчують порядність і чесність у ставленні до мистецтва. Тому пообіцяв і надалі підтримувати видання своїми текстами.

Студентка другого курсу Могилянки **Анастасія Кузьменко** більше цікавилась театром, та, почавши читати журнал, дізналася, що в Україні виходять фільми, які варто подивитися, що в нас працюють талановиті режисери, оператори, актори.

Українськими народними піснями в супроводі народних інструментів привітав присутніх київський гурт традиційної музики «**Буття**», створений у 2000 році. Учасники записують репертуар у фольклорних експедиціях та виконують музику різноманітних жанрів і течій в умовах сучасного мегаполісу. Творчість гурту зафіксовано в 10-ти дисках. Його керівники – **Олег і Оксана Буті**. Оксана – науковець і автор журналу.

Києво-Могилянська академія має особливу ауру, яку творить низка факторів: її історичне минуле, заповідне місце,

Ольга та В'ячеслав Брюховецькі

Сергій Борденюк

Валентина Грицук

Леся Воронина

Галина Криворчук, Ірина Правило та Іван Канівець

Валерій Гайдабура, Михайло Захаревич та Ірина Дорошенко.
Усі фото Сергія Марченка

давні корпуси, але найголовніше – люди, які тут працюють. Співробітники редакції, яка є частиною престижного закладу, вдячні за підтримку і в силу можливостей також допомагають університету – двоє співробітників (Лариса Брюховецька і Марія Тетерюк) є викладачами і намагаються зацікавити студентів мистецтвом кіно; кращі тексти студентів друкуються не тільки в журналі, а й у збірниках «Світова кінокласика». Редакція дарує випущені книжки університетській бібліотеці. Нещодавно започатковано спільний з бібліотекою проект. Заступник директора Науквої бібліотеки **Сергій Назаровець** розповів, що всі числа перших шести років, яких не було в інтернет-версії, вже оцифровано й вони будуть виставлені для користування. Завідувачка відділом бібліографії **Тетяна Патрушева** повідомила що в читальному залі бібліотеки імені Тетяни й Омеляна Антоновичів розгорнуто виставку журналів і 25 книг, випущених редакцією за 20 років.

Віце-президент НаУКМА **Людмила Дяченко**, вітаючи співробітників журналу, нагадала, що мистецтво – це неабиякий капітал і що університет, який не налагоджує співпрацю з культурним простором країни, багато втрачає. А Могиланка, де виходить мистецький журнал, де діють відомий хор «Почайна», ансамбль старовинної музики, Галерея мистецтв та інші творчі колективи, сприяє всебічному розвитку студентів.

Михайло Захаревич, генеральний директор Національного театру ім. Івана Франка, подякував «Кіно-Театру» за те, що на його сторінках друкуються рецензії на вистави театру та інтерв'ю з акторами-франківцями. «Така увага та відгуки є важливими для театрального середовища: журнал, як свого роду настільна книжка, завжди під рукою. І ми читаємо, вчимося чогось від вас». Заступник генерального директора цього театру, автор і член редколегії **Валерій Гайдабура** розповів про особливості «Кіно-Театру»: «Як правило, стосунки з редакціями видань у мене зводяться до подачі статей та виходу матеріалу. Коли ж я заходжу до редакції «Кіно-Театру», то мене там по-дружньому, тепло приймають за чашкою чаю та цікавою розмовою. Мало того, завжди, попри будь-які фінансові труднощі, за свої статті в журналі я отримую гонорари. Це може бути «три карбованці», але все одно це правильно, адже демонструється повага до праці». В. Гайдабура, подарувавши редакції свої нові книжки, також схвально відгукнувся про історичні розвідки, дослідження, архівні матеріали, що з'являються у журналі, оскільки знає, яка це копітка робота, бо сам тривалий час досліджував театр часів окупації. Він зазначив: важливо, що журнал виявляє інтерес до тих українських митців, які проживають за кордоном. Народна артистка України, акторка цього театру **Ірина Дорошенко** долучилася до слів поваги до роботи невеличкого колективу журналу, який уже два десятиліття розповідає про важливі події в українському кіно й театрі. Акторка побажала наснаги та натхнення, а також привітала піснею.

Є люди, яких любиш і за їхній акторський талант, і за людську доброту, душевну красу. Вони збагачують наше життя. До таких належить заслужена артистка України, акторка Київського академічного театру на Липках **Валерія Чай-**

ковська. Вона зізналася, що Лариса Брюховецька – одна з тих небагатьох людей, які відіграють у її житті важливу роль. А журнал «Кіно-Театр» стає простором, де актори можуть поділитися своїми думками, спогадами, історіями, розкрити перед своїми глядачами і читачами вже не певного персонажа, а самого себе. Вона прочитала зворушливу поезію фронтового поета Володимира Булаєнка.

Олег Комаров, заслужений артист України, актор Національного театру російської драми ім. Лесі Українки у своєму вітальному слові згадав день, коли група акторів поїхала на кладовище вшанувати пам'ять свого друга, актора театру Леоніда Бакштаєва. «Ми ділилися своїми спогадами, думками. Разом з нами була ваша кореспондентка, яка все це записала і розповіла читачам».

Польська дослідниця, професор НаУКМА **Оля Гнатюк** зауважила, що, крім друкованих здобутків, «Кіно-Театр» за двадцять років створив довкола себе спільноту зацікавлених людей, що саме по собі є великою цінністю. Побажавши журналові подальшого розвитку, вона висловила сподівання, що спільнота з роками розширюватиметься, а журнал не втрачатиме при цьому своєї якості.

Письменниця та радіоведуча **Леся Воронина** привітала колектив розкішним букетом бузку й зізналася в особливій любові до головної редакторки журналу, котра вже чимало років є гостею її радіопередач. Завдяки Ларисі Брюховецькій радіослухачі дізнаються безліч цікавих фактів і про багатьох персоналій з історії українського кіно. Створення журналу письменниця вважає одним із внесків родини Брюховецьких у розвиток української культури.

Привітала журнал і **Ольга Брюховецька**, кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології НаУКМА, авторка «Кіно-Театру». Вона представила передостанню монографію Лариси Брюховецької «Найцікавіша історія в Європі. Екранні версії». Відзначивши вміння дослідниці писати захопливо і водночас просто, вона звернула увагу і на її особливу любов до персонажів своєї книжки, як і до досліджуваних фільмів про різні сторінки української історії. За зізнанням п. Ольги, в книжці є чимало тверджень, із якими вона готова дискутувати, але водночас читання наштотувало їй на багато плідних ідей – як-от звернути увагу на те, які саме історичні події цікавили українських кінематографістів у різні періоди. З такого задуму, зауважила вона, могла б з'явитися ще одна цікава книжка про історію українського історичного жанру.

Ведуча Українського радіо **Галина Бабій** подякувала Ларисі Брюховецькій та членам редакції за постійну готовність приходити на ефіри і спілкуватися з нею та радіослухачами на різноманітні теми кіно, а також долучатися до музичних вечорів у Будинку звукозапису, зокрема присвяченому кіномузиці.

Кінорежисер **Аркадій Микульський** на прикладі історії своєї фестивальної поїздки розповів, як зацікавлено звістку про існування українського кіночасопису сприйняли за кордоном, яким важливим джерелом інформації про український кінопроцес він став.

Від Співки кінематографістів України з привітанням ви-

ступили відповідальний секретар, кінознавець **Олена Парфенюк** і секретар НСКУ кінооператор **Сергій Борденюк**, наголосивши на значенні «Кіно-Театру». Сергій Борденюк, зокрема, висловив впевненість у благополучному майбутньому для журналу і для України загалом. Кінематографісти подарували редакції книги.

Журнал привітала **Галина Криворчук**, сценарист, продюсер і директор кіностудії «ВІАТЕЛ». Її підтримали молоді кінорежисери **Ірина Правило** й **Іван Канівець**. Ірина порівняла журнал із планетою, а Іван наголосив, наскільки важливо для режисерів читати якісні аналітичні рецензії про свої фільми, такі рідкісні в українській пресі.

Оксана Брюховецька, дизайнер журналу, він якої залежить зовнішній вигляд видання, підкреслила, що журнал зберігає пам'ять про ті події й навіть окремі театри, яких уже сьогодні немає. Вона згадала Київський Експериментальний театр, який працював у стінах НаУКМА наприкінці 1990-х – на початку 2000-х, і відзначила, що «Кіно-Театр» закарбував їхні талановиті, пошукові вистави.

Композитор **Володимир Губа** запропонував редакції провести опитування серед народних депутатів і звичайних перехожих, щоб дізнатися, що вони знають про українське кіно, і наголосив на значенні просвітництва населення.

P. S.

Юлій Швець, театрознавець. Харків. Коли років десять тому після тривалої перерви випала нагода переглядати кіно- і театральні видання, гортаючи сторінки простого на вигляд журналу «Кіно-Театр», піймав себе на думці, що його світлини не викликають звичного відчуття причетності до бруду. За ними можна було стверджувати, що об'єкти аналізу (вистави, фільми) щонайменше цікаві. Й у ньому не було матеріалів «замовного» характеру. Імпресія доволі пристойного товариства особливо підсилювалась у порівнянні з іншими виданнями. Почуття міри як центральний термін естетики (й, узагалі, здорового глузду) витримувалось досить чітко. Обсяг тексту, як правило, відповідав кількості світлин, а те й інше – значущості теми. Самі ж тексти та їхні герої (принаймні, на рівні заголовків) не волали: «Подивись на мене, я найкращий!». Вочевидь, тут працюють «без фокусів». Чесні та професійні люди, що аж ніяк не вважають читача дурнішим за себе й не рекламують абищо; не норовлять щось «продати в знак дружби»; не намагаються наклеїти кричущу етикетку на якийсь театральний непотріб; та й узагалі – не роблять спроб змусити читача з апетитом з'їсти «давно дохлу кішку».

Детальніше знайомство з текстами «Кіно-Театру» засвідчило, що дух Сцени й дух Екрана на сторінках видання дієво присутній! Тут немає закулісся кіно й театру чи, тим більше, життєпису попсової складової цих мистецтв, нема і заакадемізованих студій, у яких, буває, розчиняється і сцена і екран. Є живий театр та живий кінематограф у живому часописі. Різноманітному й цнотливому. І саме тому – живому! А як інакше може бути в цнотливої нації, яка живе ідеями?!

Підготували: *Ольга Велимчаниця, Анастасія Пащенко, Роксоляна Свято*